

SATVERSMES TIESAS KOLĒĢIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV-1010. Tālrunis: 67830735, 67210274. E-pasts: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

LĒMUMS

PAR ATTEIKŠANOS IEROSINĀT LIETU

Rīgā

2025. gada 11. septembrī

Satversmes tiesas 1. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētāja Irēna Kucina, tiesneši Veronika Krūmiņa un Juris Juriss,

kolēģijas sēdē izskatījusi sabiedrības ar ierobežotu atbildību [..] (turpmāk – Pieteikuma iesniedzēja) pieteikumu par lietas ierosināšanu (pieteikums Nr. 155/2025),

konstatēja:

1. No pieteikuma izriet, ka Pieteikuma iesniedzēja lūdz Satversmes tiesu atzīt Ministru kabineta 2024. gada 14. maija noteikumu Nr. 289 “Noteikumi par valsts metroloģiskajai kontrolei pakļauto mērīšanas līdzekļu sarakstu” 1. pielikuma 4.5. un 4.6. apakšpunktu (turpmāk – apstrīdētās normas), ciktāl tas izslēdz daudzdzīvokļu dzīvojamo māju dzīvokļos uzstādīto ūdens patēriņa skaitītāju verificēšanu, par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 1. un 105. pantam un likuma “Par mērījumu vienotību” 7. panta otrajai daļai un spēkā neesošu no Satversmes tiesas sprieduma publicēšanas dienas.

2. Apstrīdētās normas valsts metroloģiskajai kontrolei reizi 4 gados pakļauj mehāniskos ūdens patēriņus un reizi 6 gados – elektromagnētiskos un

ultraskaņas ūdens patēriņa skaitītājus. Savukārt no šīs kontroles jomas tiek izslēgti daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas dzīvokļos uzstādītie mehāniskie, elektromagnētiskie un ultraskaņas ūdens patēriņa skaitītāji.

3. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmajai daļai konstitucionālo sūdzību Satversmes tiesai var iesniegt ikviena persona, kura uzskata, ka viņai Satversmē ietvertās pamattiesības aizskar tiesību norma, kas neatbilst augstāka juridiska spēka tiesību normai. Savukārt no Satversmes tiesas likuma 19.² panta sestās daļas 1. punkta izriet prasība pieteikumā minēto uzskatu pamatot.

Personas pamattiesību aizskārums ir konstatējams, ja, pirmkārt, personai Satversmē ir ietvertas konkrētas pamattiesības un, otrkārt, tieši apstrīdētā norma personai aizskar šīs Satversmē ietvertās pamattiesības (*sk., piemēram, Satversmes tiesas 2020. gada 30. decembra lēmuma par tiesvedības izbeigšanu lietā Nr. 2020-08-01 11. punktu*).

Pieteikuma iesniedzēja ir komercsabiedrība, kas nodarbojas ar ūdens patēriņa skaitītāju nomaiņu daudzdzīvokļu dzīvojamās mājās, kā arī ir akreditēta inspicēšanas institūcija ūdens patēriņa skaitītāju atkārtotas verificēšanas nozarē. Tās saimnieciskā darbība minētajā nozarē bijusi balstīta galvenokārt uz daudzdzīvokļu dzīvojamo māju jomu. Pieteikuma iesniedzēja norāda, ka, ar apstrīdētajām normām izslēdzot šo jomu no verificēšanas nozares, tās komercdarbība tiek būtiski ierobežota. Rēķinoties ar iespēju strādāt minētajā nozarē, Pieteikuma iesniedzēja veica finanšu līdzekļu ieguldījumus savā uzņēmumā, taču apstrīdēto normu, kuras pieņemtas bez saprātīga pārejas perioda vai kompensējoša mehānisma, dēļ ieguldītos līdzekļus nebūs iespējas atgūt. Tāpat Pieteikuma iesniedzējai netika dots laiks pielāgoties apstrīdēto normu regulējumam. Pieteikuma iesniedzējas ieskatā, ar apstrīdētajām normām aizskartas Pieteikuma iesniedzējai Satversmes 105. pantā paredzētās pamattiesības un pārkāpts arī Satversmes 1. pantā ietvertais tiesiskās palāvības princips. Turklāt apstrīdētās normas neatbilst arī likuma “Par mērījumu vienotību” 7. panta otrās daļas mērķim.

Satversmes 105. pants aizsargā ekonomiskās intereses, kas izriet no komercdarbības veikšanas, ja tās ir saistītas ar konkrēta veida komercdarbību, kuru persona līdz šim veikusi (*sal. sk. Satversmes tiesas 2025. gada 30. jūnija sprieduma lietā Nr. 2024-23-01 8. punktu*), kā arī ietver īpašnieka tiesības izmantot viņam piederošo īpašumu tā, lai gūtu pēc iespējas lielāku ekonomisko labumu (*sk. Satversmes tiesas 2015. gada 8. decembra sprieduma lietā Nr. 2015-07-03 12.2. punktu*). Tomēr tas neparedz valstij pienākumu īpaši veicināt kādu komercdarbības veidu, lai nodrošinātu, ka attiecīgie komersanti gūst pēc iespējas lielāku ekonomisko labumu (*sal. sk. Satversmes tiesas 2015. gada 8. decembra sprieduma lietā Nr. 2015-07-03 12.2. punktu*), negarantē personas iespējas gūt peļņu (*sk. Satversmes tiesas 2015. gada 3. jūlija sprieduma lietā Nr. 2014-12-01 21.3. punktu*), kā arī nepasargā no biznesa riska (*sk. Satversmes tiesas 2022. gada 28. oktobra lēmuma par tiesvedības izbeigšanu lietā Nr. 2019-28-0103 18.3. punktu*).

Pieteikumā nav pamatots, ka Satversmes 105. pants noteiktu valsts obligātu pienākumu saglabāt daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas dzīvokļos uzstādīto ūdens patēriņa skaitītāju atkārtotas verificēšanas jomu, lai komersanti, kas tajā darbojas, varētu no tās gūt pēc iespējas lielāku ekonomisko labumu. Savukārt apstrīdētās normas neskar Pieteikuma iesniedzējas tiesības sniegt pakalpojumus kā akreditētai inspicēšanas institūcijai ūdens patēriņa skaitītāju atkārtotas verificēšanas nozarē vispār. Tāpat pieteikumā nav pamatots, ka Satversmes 105. pants aizsargā Pieteikuma iesniedzējas iespējas gūt ienākumus, kā arī pasargā to no ienākumu iespējamās samazināšanās sakarā ar valsts atteikšanos no daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas dzīvokļos uzstādīto ūdens patēriņa skaitītāju atkārtotas verificēšanas prasības. Proti, daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas dzīvokļos uzstādīto ūdens patēriņa skaitītāju atkārtotas verificēšanas jomas pastāvēšana pati par sevi negarantē to, ka Pieteikumu iesniedzēja tajā var gūt ienākumus un peļņu.

Tādējādi Pieteikuma iesniedzēja nav pamatojusi, ka apstrīdētās normas aizskar tai Satversmē noteiktās pamattiesības.

Līdz ar to pieteikums neatbilst Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmajā daļā un sestās daļas 1. punktā noteiktajām prasībām.

Ņemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. panta piektās daļas 3. punktu, Satversmes tiesas 1. kolēģija

nolēma:

atteikties ierosināt lietu pēc sabiedrības ar ierobežotu atbildību [...] pieteikuma (pieteikums Nr. 155/2025).

Lēmums nav pārsūdzams.

Kolēģijas priekšsēdētāja

Irēna Kucina